

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIENING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 40 (511)

Fredagen den 8 oktober 1897.

10:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modet., månadsuppl. » 3:— Barngarderoben » 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgivningstid: hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	Annonnspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr noup-rad.
--	--	--	--	--	--

Clara Tschudi.

I dessa dagar har genom pressen gått underrättelsen, att konungen med den kända svenska medaljen *litteris et artibus* — hvilken, som namnet ju ock innebär, tilldelas för konstnärliga och vittra förtjänster — utmärkt den norska författarinnan fröken Clara Tschudi. Idun begagnar med nöje denna anledning att för sina läsarinor presentera bilden af en af vårt broderlands mest representativa kvinnor.

Clara Tschudi har så småningom arbetat sig upp till den välbefästa plats i den läsande publikens ynnest, hon nu i sitt hemland intar. För tolf år sedan, år 1885, utkom hennes första bok, en öfersikt öfver *Kvinnorörelsen*, och efterföljdes år 1887 af en biografisamling: *Tre nutidskvinnor* samt en bearbetning af Bertha von Suttners: *En eftersommar*.

Redan dessa arbeten ådagalade tillfylles, att deras författarinna rådde öfver en betydande literär talang, men det var dock först hennes glänsande skrifna biografi öfver kejsarinnan *Eugenie* (1889), som bragte hennes namn ut till den stora publiken och egentligen lade grunden till hennes anseende som författarinna.

Hon hade nu funnit sitt rätta fält. Den allmänna sympati och stora läsekrets, som denna bok förvärfvade henne både i Norge och Danmark, utvidgades ytterligare genom hennes älskvärda och fängslande skildring af kejsarinnan *Augusta*, som utkom 1892.

Ännu högre har hon utan tvifvel nått i sitt sista arbete,

ett stort verk om *Marie Antoinette*, hvars afslutande tredje del utkom förliden vår. Som intet af hennes tidigare arbeten har »Marie Antoinette» vunnit starkt och odeladt erkännande från alla håll både i Norge och utlandet, och det torde näppeligen vara någon öfverdrift, att denna bok lyft Clara Tschudi upp till platsen af Norges främsta författarinna sedan Camilla Collets dagar.

Utlandets erkännande af hennes författarskap framgår bland annat däraf, att »Marie Antoinette», liksom tidigare »Kejsarinnan Eugenie», i tysk öfersättning införlifvats med det bekanta »Reclam»-biblioteket af framstående arbeten från skilda länder.

På ett sällsynt lyckligt sätt förena Clara Tschudis historiska biografier de egenskaper, som krävas, för att arbeten af denna art samtidigt må kunna stå profvet för den sakkunniga kritiken och verka fängslande på den stora allmänheten. De utmärka sig lika mycket genom omsorgsfullt studium och grundligt fördjupande i källorna som genom välberäknad planmässighet i ämnets anordning, mogen psykologisk uppfattning, tilltalande hjärtevärm och sist en förmåga af liffull karaktäristik och målade framställning, som hennes kolleger bland historieskrifvare med skäl kunna afundas henne.

Vid sidan af sitt biografiska författarskap har Clara Tschudi funnit tid och arbetskraft till en omfattande verksamhetsom föreläserska. I ett flertal af

Var stilla, hjärta, när hvarjt hopp du mister
På det, som jorden förr att hoppas gaf,

Och hvarje stöd, som förr du ägde, brister
Och hvarje ros, du älskat, faller af.

C. D. af Wirsén.

Norges städer har hon hållit serier af föredrag och dessutom oafbrutet medverkat inom pressen i både norska och utländska tidningar.

Clara Tschudi tillhör en gammal ansedd schweizisk släkt, som genom århundraden räknat framstående författare i sina led. Den norska grenen af familjen invandrade med hennes farfar, och hennes far, förut skeppsredare i Tönsberg, bebor numera Vallö gård i denna stads närhet. Clara Tschudi föddes i Tönsberg den 9 september 1859 som den yngsta af sex syskon och har fört ett mycket rörligt lif.

Ursprungligen var det hennes afsikt att bli operasångerska, då hon hade en ovanligt omfångsrik och klangfull stämma, och under årtal tog hon lektioner hos utlandets förnämsta celebriteter. Tillsammans med sin nu afidna mor bereste hon på den tiden en stor del af Europa och uppträdde under flere säsonger med framgång på utländska operascener. Hon hade just motagit ett lysande engagement vid operan i Moskva, då hon af hälsoskäl för alltid måste uppgifva operabanan.

Mångsidigt begåfvad som hon var, kastade hon sig emellertid beslutsamt in i litteraturen, och resultaten ha visat, att hon också här hade betingelser att skapa sig en ärofull ställning.

Clara Tschudi reser fortfarande mycket, både emedan reselifvet i sig själf intresserar och uppfrikskar henne och enär täta resor äro nödvändiga för hennes litterära studier. I sommar har hon emellertid vistats på sin fars egendom Vallö, och därifrån har hon ock haft vänligheten sända Idun det porträtt, som pryder detta nummer, under uttalande af att »det särdeles vilde glæde hende att gjennem Idun få sin biografi og portræt bragt frem for broderlandets publikum».

Till och med de många, som komma i en jämförelsevis flyktig beröring med Clara Tschudi, få intrycket af, att hon är en ovanligt sympatisk personlighet. Hon besitter en egendomlig förmåga att med varmt förstående möta de mest olikartade intressen, och lefnadsfrisk och liflig, underhållande och förekommande som hon är mot alla utan anseende till person, är det intet under att hon gärna ses, hvarhelst hon kommer. Men endast de få, som ha förmånen att stå Clara Tschudi nära, kunna bilda sig något begrepp om, till hvilken grad hennes studier och allt, som berör hennes litterära arbete, utgöra det centrala i hennes lif. Och trots att hon med frikostig hand strör vänlighet och sympati omkring sig, hvarhelst hon drar fram i världen, är det också knappast andra än dessa få, som rätt kunna döma om hennes varmhjärtade och rika konstnärsnaturns hela vinnande älskvardhet

—*—

Hvem betänker, att han hvarje ögonblick med en oemotståndlig nödvändighet grundlägger i sig själf sitt eviga öde.

W. Rudin.

—*—

Folket, som måste lära tro på sig själf.

Stå och se in i skogen, den djupa skogen, där dager och mark äro gröna, där kullfallna träd ligga likt störtade hjältar öfver gångstigen, där allt står som på vakt, tyst, men ändock lefvande och kraftfullt som lifvet själf, talande, men likväl gåtfullt som döden. Tag sedan ögat därifrån! Då har du dröm i blicken, och du skrattar ej.

Asagård låg vid skogen.

Längst norrut i socknen låg denna gård, känd för sin karghet samt skild från den öfriga bygden genom en sjö.

Människorna, som bodde där, voro fallna för allvar samt hade tungrodda känslor; de voro drömmande af långa vintrars tystnad samt hvilande skogars skönhet, de älskade modiga lekar och sång. De älskade också sin jord, ty trots hårda dagar läto de den aldrig öfvergå i andras händer, ej heller tälde de främmande intrång. Så vande de Stor-Peters bort från skogen; hans pojkar ville gärna jaga och fälla träd, där ägorna gingo ihop i öster.

Men ägorna på andra sidan sjön voro stora och rika, och öfver till Asagårdsborna trängde ljudet af glada fester, under det att de själfva svettades för sitt barkbröd. Därigenom blef det med dem, som det blir med barn, hvilka växa upp i ensamhet, klädda i torftiga kläder samt skådande rikedom blott på afstånd: deras afskildhet och fattigdom väckte hos dem tankar om egen ringhet och hvad andra hade syntes dem bättre än det de själfva ägde.

I senare tid, då de tvingat sin stenbundna jord att bära och Asagård vidgats med skogslotter och fiskvatten, fingo de herrar, hvilka i sitt högmod äflades att efterlikna de största egendomarnes flärd och sålunda uppammade folkets begär efter det, som var främmande, samt lärde det förakta hvad de själfva åstadkommo. Då var där ett gästande och farande fram och åter; många kommo öfver sjön och blefvo plägade och många sökte tjänst hos Asagårds herre. Då kunde hemfolket få känna, att de hade mindre anseende än de främmande legohjonen; detta förtröt dem, men inte satte de därför mer värde på det egna.

Därför lärde de gärna af grannarna så i godt som ondt; det syntes bäst på deras stuga. Först fanns i den blott en sal, där husbonde och folk samlades kring elden, som brann på det lerstampade golfvets midt, och där deras starka röster ljudade mot nakna furuväggar.

Men så den stugan blef ombyggd, och så den ombyggda byggnaden blef tillbyggd! Förstugukvisten blef lik den de hade hos grannen i söder, och takåsen restes som den takås en herreman i öster hade på sin gård.

Så där var det med inredet ock: allt skulle vara som grannarne hade det.

Var det något de gjort efter eget huf-

vud, måste det först bli gilladt ute i bygden, innan de själfva funno det vara något bevändt med.

Så var det, när Jonas Erkerson byggde deras kvarn; inte blef den ansedd vara något, förr än de fått höra, att han byggt flere dylika långt utsocknes. Sedan tycktes dem Asa-kvarnhjulet surra lustiga visor om gamle Erkers pojke, som kom till heders; det tycktes dem så förunderligt. En af gårdens folk duga *därrute!*

På samma sätt var det med garfvarens Nisse, som lärt att måla. Ingen hade förr sett så vanskapliga apostlar och blommor, som dem han prydde husbondens dagligstuga med, men så fick han måla åt en annan herreman och blef berömd därför, och efter det började Asagårdsborna kännas vid sina apostlar, och blommorna syntes dem sedan fagra som Guds egna blomster.

Och Lars trädgårdsmästare se'n, gick det icke likaledes med honom!

Tog man väl i akt det han sade om de olika arternas ans och grodd, förr än han varit ute på andra sidan sjön och folket där gjort det? Nej, då först gick han an hemmavid samt blef satt att sköta trädgården där.

Så var det en man af denna släkt, som for långt ut till ett annat län för att undersöka marken och stenarterna där — han var lärd på sådant.

Han kom tillbaka, sedan arbetet var utfördt, men blef han hälsad välkommen hem igen, eller lyssnade man till hans förtäljanden om de höga bergen och om de ändlösa gungande slätterna, där foten sjönk och små vatten blänkte och bländade oskuggade? Eller var man stolt öfver den unges starka vilja? Åhnej, icke hördes det mycket däraf, ty ännu lefde den nedärfda ringaktningen för hemfolkets gärningar, hvilken uppväxt ur beundran för allt det främringar åstadkommit. Ännu var det ej utrotadt, begäret att smutsa eget bo; nej nu mer än någonsin framträdde det midt i Asagårds uppgående blomstring. För den hafva de dock att tacka de steniga åkrarna, hvilka gifvit deras vilja och armar järn, skogen, som väckt deras begär efter skönhet, ensligheten, som lärt dem tänka.

Ännu, då snart är färdig den bro, deras nuvarande herre spänt öfver sjön till bygden därute, sakna de i fåvitsko, att deras hem ej är förlagdt vid allfarvägs dammiga stråt.

Men, Asagård, så *tyst* som det stora sker, har din utveckling gått framåt under samme herres hägn, ja, så tyst att ej det gamla snacket om egen ringhet tystats ned, men så *stort* är verket i sin fullbordan, att det *måste* väcka till lif medvetandet af egen förmåga.

Den man, som nu härskar på Asagård, nämnes i bredd med de mest ägande män, Karl heter han efter sin far och så blir det Karl Karlsson; han är hufvudet högre än någon annan herreman i socknen, han aktas mycket därute i bygden, och af Asagårdsfolket hålles han kär. Två tiotal af år och fem lika lyckliga därtill har han brukat gården.

Ja, icke kan man nu kalla Asagård fattigt, ej heller skall man nu nämna det sist bland socknens herresäten!

Marker finnas där, ångande af klöfver, dikesrenarna gå raka, ty stenarna äro tagna bort, och när sommaren gått framåt, ser man rågen vaja gul; solen går ned bak idel odlad mark, stugorna äro ombonade och trefna och från dem ljuda glada röster, talande fria ord. Det surrar, brusar och dånar vid forsen, som går öfver ägor, det blixtrar liestål, och feta nöt råma i bås och på äng.

På närmaste stadens torg äro Asagårds frukt och kål eftersökta framför de andra gårdarnas, ingen kärnar sådant smör som de; deras kvinnor vinna ständigt pris för sina väfnader, och deras söner komma till byskolan med sina gula hufvuden väl kamade, med klara tankar och med viljor friska som deras kinder.

Skogen i norr är genomkorsad af stigar; de föra ända upp på berget, där möter man i vintertid kolarnes svarta foror; mossan är utdikad och bär skördar.

På en höjd reser sig Asagårds-herrns boning, hög och ljus med blänkande fönster. Tillbyggnaderna äro borttagna; de voro lärospån, främmande utväxter under utvecklingens dagar, men nu står byggnaden där liksom helgjutten, sprungen fram ur ett moget och dock ungt folks tanke. Den reser sig stolt, men döljer sig anspråkslöst bak lind och lönn. Gräsmattorna skifta mjukt som grön sammet, och därinne äro trappor så väl som gemak smyckade...

Asagårds folk signar den dag deras herre drog ditin, och därför skall hans fest firas med glädje.

Hans son skall samma dag föra hem grannens dotter som brud. Ja, en glad fest skall det bli!

Gladt blir också pyntadt och fejad, där skall visas hvad gården förmår i sal och på loft, i skick och vett, i mat och lek, i dryck och sång. Men dock stiger upp i mångens sinne den gamla frågan: »Skall det duga måntro, skall Asagård bli gilladt?»

Och dagen kom! Det låg sol öfver Asagårds ägor, då trampet af brudföljet ljöd på den nya bron. Och bruden, ung och vän, såg från den sitt blifvande hems glada fägring, och brudföljet, långt och grant, iakttog de bärande ängarnas vidd, och gästerna, många och komna långt ifrån, bevittnade med undran Asagårds blomstring.

Det vajade vimplar i långa led, ängsblomsdoftande portar reste sig högt, hurra-ropen stego än högre, och lyckan lyste ur allas ögon; icke blott festrusets lätt slocknande låga, utan den lycka, som varar länge, den lycka, som är bofast under ett godt hägn.

Visst duger gamla Asagård, visst blir det gilladt och prisadt!

När festens eldar från berget belysa nejden, då frågas ej längre den gamla frågan, då ser Asagårds folk, hvad främlingarna sågo vid första ögonkastet från bron.

Men därtill fordrades slik fest och slik herres lyckliga välde! *Dagmar B—m.*

En afbetalning.

En hvardagshistoria af *Emil Linders.*

Han var notarien Berg, pensionerad tjänsteman och ägare af en del gamla kåkar, hvilka han hyrde ut till folk, som måste bo billigt. Han

kunde vara omkring 60 år, var liten och torr, gick vanligen klädd i en blankborstad bonjour och skrattade aldrig — om man får tro hyresgästernas utsago. Af dem ansågs han för resten vara en riktig blodsgare: betalades ej hyran på dagen, var det bäst att genast ge sig i väg; två gånger hade han låtit vräka några, som hyst den galna tron, att han blott för sitt nöjes skull gjort sig till värd för en massa stackare.

Själf hade han två små rum i det bästa af husen; han var ensam, och för en ensam gammal man äro två rum mer än nog, mången nöjer sig med blott ett. Det ena af rummen använde han som kontor, i det andra sof han, eller för att nyttja en kvickhet utaf en af de vräkte: »i det ena rummet sof hans samvete, i det andra hans kropp.»

En kvartalsdag, när det hela förmiddagen ledt en ström af människor till kontoret, sutto i skymningen därinne tvänne samtalande. Den ene var Berg, den andre, som föreföll att vara en 25 år yngre, var en af hans hyresgäster, också han notarie, men med en aflöning på ett par tusen kronor i stället för pension.

Det är ej godt att säga, om det var alla de mottagna penningarna, som gjort Berg blidare än annars, eller om det var därför, att hans hyresgäst tillhörde det verk, som en gång varit hans, nog af, efter det han lämnat hyran, hade notarien Alvéen kommit att sitta kvar en stund hos sin värd.

De samtalande om »verket», om arbetets förslöande enformighet, den knappa aflöningen och den sena befordran. Den gamle talade så långsamt och försiktigt, som han varit rädd för att yttra ett ord för mycket; det var dragaren, som varit i selen så länge, att han mist förmågan att röra sig fritt. Då och då såg han på sin gästs enkla, men snygga dräkt och på hans ej allt för feta gestalt, som han haft en särskild fråga på läpparna. Till slut kom det från honom:

»Hur länge har notarien varit gift?»

»Det är snart elfva år!»

Gubben såg på den andre med en misstrogen blick.

»Då gifte notarien sig, innan han blifvit ordinarie?»

Svaren afgåfvos lugnt och naturligt, som den tillfrågade ej märkt den andres påträngande nyfikenhet.

Det kom ett litet obehagligt leende på gubbens tunna läppar, och det låg något gäckande i hans nästa fråga:

»Och det gick bra att ha hustru och barn på femtonhundra kronor om året?»

Ej ens vid detta tämligen närgångna spörsmål förändrades den andres min, det kom blott en viss värme i hans röst, när han svarade:

»Vi ha dragit oss fram, det har väl inte alltid varit så roligt, men bekymren bli lättare att bära, om man är två om dem.»

Det lät, som han ämnat säga: »om man älskar hvarandra», fast meningen fick en annan lydelse.

Och som drivven af något begär att förklara sig inför denne lille torre gubbe, började han berättat om sitt lif och sitt äktenskap. Det var den enkla historien om två, som hålla hvarandra kära och ej vilja vänta på att förenas, till dess blodet hunnit kylas, utan grunda ett hem på knappa inkomster. Historien om sparsamhet, försakelse, bekymmer och sorger, men också om trofast kärlek och stilla lycka.

Den gamle hörde tyst på, men när berättelsen var slut, hade i hans magra ansikte kommit ett underligt drömmande uttryck, som väckte gästens förvåning. I nästa ögonblick hade han dock återfått sin vanliga min och hans röst ljöd lika grinig som vanligt, när han sade farväl åt besökaren.

Då gubben blifvit ensam, gick han bort till det tunga skrifbordet, och ur en af dess lådor framtog han ett litet gulnadt bref, som han med en försiktig rörelse vek upp, så att innehållet blef synligt. Det lød:

»Min älskade!

Jag vet, att du trott på min kärlek till dig; mätte du ej tvifla på den, när du får detta bref! I tre år hafva vi älskat hvarandra, du är snart trettio, jag tjugufem; snart skall vår ungdom vara svunnen, utan att ens vår kärlek förmår ge oss den åter.

Jag har tänkt därpå, hvar gång vi talat om framtiden, — hvar gång du haft ett beklämdt »vi måste vänta» för min längtan efter att på allvar få börja lifskampen vid din sida.

Ack, hur mången gång har jag ej frågat mig själf, om du ej är alltför rädd, rädd för alla de sorger och bekymmer, som vänta oss, om vi förena oss, innan du fått de inkomster, som du anser nödvändiga för ett giftermål!

Käre, låt oss ha förtroende till vår kärlek och må vi tro, att den skall hjälpa oss öfver de hårda dagarna!

Min älskade, du vet, att jag håller dig kär, visa då också, att du förstår mig, annars skall jag kanske en dag tvingas att säga dig: Jag är trött att vänta, jag vill lefva lifvet fullt!

Din Lousie.»

Den gamle ögnade genom brefvet, liksom för att söka efter någon mening, som kanske undgått honom, sedan försjönk han i tankar.

Den gången han fått det där brefvet hade han varit ung, hade inga hus haft, men ej heller varit fattigfolks skräck. Han hade älskat och varit älskad, men han hade också varit försiktig, mycket försiktig. Och så en dag hade det där brefvet kommit, det hade varit det sista han fick från henne, ty en månad därefter var allt slut dem emellan.

Det var på allt detta den ensamme tänkte. Den fattige kamratens skildring af sina förhållanden hade kommit det gamla såret att blöda, och för hvart ord han hört hade han känt en bitter afund mot denne man, som vågat göra den gärning, som han ryggat tillbaka för.

Och under det han tänkte, fattades han af en bråd lust efter att närmare lära känna den andres omständigheter. Det var blott som han längtat efter att få konstatera, att detta elfva-åriga äktenskap bringat så mycken sorg och så många bekymmer, att de förkväft kärleken och lyckan. Några dagar därefter växlade alla de fattiga stackarne i huset menande blickar, när de sågo värden gå upp till notarien Alvéen.

Däruppe antog man att besöket hade sin grund i kamratskapet, och gästen blef mycket vänligt emottagen. Den lilla familjen kunde ej ana, att den fått en gäst, som blott spejade efter brister och omständigheter, som kunde vittna om armod. De sågo ej heller, huru gäckad han blef för hvart steg han gick fram. Han hade kommit in i ett hem, visserligen enkelt och anspråkslöst, men dock ett, i hvilket smak och omtanke förskönat det enkla, och där hvarje möbel var kär för ägarne, därför att den köpts genom sparsamhet och någon försakelse.

När han såg, huru späd och bräcklig husmodern tycktes vara, kände han sig genomströmmad af ett skärande missnöje med sig själf.

Hvad hon kunnat göra, skulle den starka och ståtliga Lousie, som en gång älskat honom, säkert kunnat göra mycket bättre och vackrare!

Men det var ej blott bitter afund, som besöket skulle uppväcka hos honom. Den lilla frun syntes ana, att den gamle hade någon hemlig sorg, som gnagde innerst i hans hjärta, och visade sig så vänlig mot honom, att han började känna sig helt underlig till sinnes.

Det var som hans Lousie på nytt visat sig för honom, ej den Lousie, som sade honom de hårda orden, utan hans ungdoms käresta, den Lousie, som han aldrig upphört att älska.

Det skulle bli en alltför lång historia att berättat, huru notarien Berg sedan ofta var gäst hos den familj, till hvilken han först kommit på besök af så underliga skäl. Han lärde sig så småningom att älska det stilla, undångömda lif, de förde, och den afund han först känt, förbyttes i sympati för dessa två, som vågat allt för sin kärlek.

En dag sattes denna nya vänskap på prof och de onda förhoppningar, som han en gång närt, blefvo uppfyllda, — det var ej blott en sten han såg lossna i de tvännes vackra byggnad, det var allt, som hotade att instörtas.

På gubben Bergs kontor stod den lilla fru Alvéen med tårar i ögonen och ödmjuka ord på läpparna.

Det var den vanliga historien, Alvéen hade »skrifvit på» för en vän, som en gång gjort honom samma tjänst; vännen hade svikit, och nu gällde det att genast anskaffa de några hundra kronor, det rörde sig om. Och nu bad hon så innerligt, att den gamle skulle hjälpa dem.

Bergs första känsla, när han hörde den fraställda bönen, var en egendomlig tillfredsställelse. Så hade då all deras lycka varit blott en bubbla, som skulle brista sönder för första starka vindfläkt! Han njöt af att se dessa bönfallande blickar, som bådo om barmhärtighet, det var detta, han velat bespara den kvinna han höll kär — — —

Plötsligt kom det dock för honom, att nu kunde han gälda något af hvad han brutit den där gången — om han brutit något.

Men åter kommo de mörka tankarna på alla de år, som gjort honom till en ensam människo-fiende, medan de låtit de andra njuta och fröjdas. Han såg djupt in i bedjerskans ögon, som

han velat läsa hennes tankar; då kom med ens öfver honom ett djupt medlidande med henne och hennes sorg.

Utan att säga ett ord gick han bort till det järnbeslagna kassaskåpet, och med en nästan ifrig rörelse tog han fram den behöfliga summan, som han lämnade den lilla frun.

När hon med en glädjens rodnad på kinderna lämnat rummet, gick gubben till sitt skrifbord, och med darrande händer sökte han upp det gamla brefvet »från henne». Han genomläste på nytt hvarje rad, sedan skref han med sin sirliga ämbetsmannastil i ett hörn af det gulnade papperet: »Den — — afbetalt 600 kr.»

Därefter lade han åter in brefvet i dess förvar och hängaf sig åt en ensam gammal mans drömmar.

I tjänarinnefrågan.

»Tjänarinnan husets bästa vän!» Huru väl ljuda ej dessa ord, men ack — huru sällsynta i praktiken! Med mycket intresse har jag läst de båda stockholmsfruarnas skildringar i Idun n:r 28 och 33 angående våra tjänarinnor under rubriken: »Gif dem ett hem» och »Träldomsmerke», och ehuru stockholmsfrun n:r 1 nog kan hafva rätt i mycket, tror jag dock, att författaren af »Träldomsmerke» kommit sanningen bra mycket närmare, men likafullt vill sin tjänarinnas väl.

Det kan ej förnekas, att moralen hos den tjänande klassen allt mer och mer förslappas, äfven i andra punkter än dem som i Idun n:r 33 skildrats. Jag skulle vilja tala om nöjeslystnaden, hvilken som ett gift sprider sig och tillintetgör pliktansän, där den funnits fört. Särskildt skulle jag önska påpeka ett oskick, hvilket säkert förekommer i mångt hem utan matmoderns vetenskap, och hvilket särskildt gäller den tid familjen vistas på landet.

Att ungdomen samlas efter dagens slutade bestyr att söka förströelse de ljusa sommaraftnarna är ju ganska vanligt och i sig själf något, som en vänlig husmoder så gärna unnar sin tjänarinna, men sedan de väl börjat, blir där ingen gräns för dessa sammankomster, allt oftare förekomma de, vanan blir till behof, allt längre utsträcker tiden, och allt mera höjas fordringarna.

På den plats, där jag i sommar vistats, hafva de antagit en farlig karaktär. Det är ej längre fråga om en enkel förströelse, utan under namn af »kafferep», »gökotta», »sill-sexa» m. m. fortgå de till 6 på morgonen; husbondefolkets bordsservis, silfver och duktyg få göra tjänst och så mycket af mat och dricksvaror, som utan saknad kan öfverkommas, »lånas» för ändamålet, och då bordet är serveradt vid kulörta lyktors sken, fattas intet som brukar finnas å det bord tjänarinnan är van ordna för sitt husbondefolk. Mat och dricksvaror i öfverflöd.

Ej få äro sådana exempel på tjänare, som under flere år blifvit behandlade med den största vänlighet och omsorg, som själfva förklarar att de hafva en utmärkt plats och äro hållna som husets barn, men som dock det oakadt vid mångfaldiga tillfällen på ofvanbeskrifna sätt föra sitt husbondefolk bakom ljuset.

En förut snäll och pliktrogen flicka, som en gång kommit med på en dylik tillställning, finner oftast smak därför. Samvetet, som i början ljöd lika med matmodrens röst, nedtystades, och ju mera vanan får verka, blir den enda betänkligheten den,

huru man skall gå till väga för att »gå klar». Hon börjar finna sin plats bunden, matmodern småaktig, friheten vinkar, och af de vänner som erhållits intalas hon att söka en bättre plats, d. v. s. en sådan, där matmodern ej »lägger sig uti», huru hon sköter sig på sin lediga tid, och där full frihet utan någon kontroll öfver tid eller varor kan påräknas.

Hvilka följer ett dylikt lif ofta medför, det fattar hon först sedan det är för sent.

Att den matmoder, som i tid vill varna, ej får tack, det har nog mången fått erfara, men detta är ju likafullt vår oeftergifliga plikt.

Skulle ej något gemensamt kunna uträttas att råda bot för detta onda, som med en ringa början likväl är grunden till så mångens fördärf?

En enda kan intet uträtta, men bildades en förening af rättänkande, energiska kvinnor, måna om tjänarinnan-medmänniskans bästa, där de kunde samråda och samverka för rätta sättet att söka vinna resultatet: »tjänarinnan husets bästa vän» — huru mången bitter stund skulle då ej blifva besparad henne och oss!

Deras väl utgör en del af det pund vi blifvit satta att förvalta och för hvilket en gång skall affordras oss räkenskap.

Låt oss därför taga tjänarinnefrågan i sin helhet till allmän diskussion föreslår

fru Ebbe.

* * *

»En röst ur tjänarinnornas eget led» har kommit icke allenast mina matmoderliga, utan äfven mina rent kvinnliga strängar att vibrera, och jag vill nu såsom tjänsteflickans eko högt och tydligt till alla Iduns läsande fruar och matmödrar återupprepa:

»Varen först och främst själfva både i ord och gärningar en föresyn för henne! Låt henne märka, att hon kommit in i en ren atmosfär! I kunnen genom edra samtal med henne omärkligt gifva hennes tankar en rätt riktning. För en matmoder, som verkligen besitter själens bildning — inte en sådan som anser under sin värdighet att samtala med sin tjänarinna — gifves det så många tillfällen att så ut den goda säden. Låt henne märka, att I liten på henne och uppväcken hennes själfkänsla.

Uppfostren edra söner med aktning för kvinnan, möta de henne än i tjänarinnans eller fabriksflickans skepselse.»

Och jag vill nu ock, ej af begär att »skryta», utan blott för att bevisa riktigheten och sanningen af de ord »en flicka ur de tjänandes eget led» uttalat, förklara, att jag med tanken på, att jag i min tjänarinna haft en medsystem och medvanderska till evigheten, så godt jag kunnat försökt tillämpa såväl dessa hennes här uttalade åsikter som andra liknande och därför också alltid haft »tur» med att få snälla, trogna, sanna och tillgifna flickor.

Ännu ett medel för ernående af detta resultat vill jag rekommendera. Glöm icke att vid tjänarinneombyte, som ju är en sådan verkligt viktig sak, bedja Gud om hjälp vid valet samt att alltid sedan såväl innesluta tjänaren i dina förböner som att för egen del bedja alla herrars herre om nåd att kunna vara en verkligt god matmoder!

F. M. C.

»Kungssång.»

Säkerligen har aldrig förr kungssången sjungits så ur svenska hjärtans djup som i dessa nu svunna minnesrika jubileidagar. Hängifven och klangfull drog den fram, mäktig och gripande, och bringade till »vår hvite drott» en hälsning och ett tack från hela hans trogna folk. Öfverallt i landet ljöd den, ja, öfverallt! — Min väg förde mig just under en af de stora festdagarne till en lidandets boning, till ett af hemmen för andesvaga, till Johannesberg. Ingalunda tänkte jag, att jag där skulle få höra ett eko af det jubel, som då drog hän »öfver djupen mot höjden» varmt och gladt, men så blef det dock.

Jag fördes omkring öfverallt, i klassrum och arbetssalar. Sist kommo vi till salen för korgflätning och borstbinderi. En mängd nio-, tio-åringar suto där flitigt sysselsatta. Lärarinnan, som var med mig, ropade till sig en af dem, en pigg liten pojke med lifiga, spelande ögon. Han hette Gustaf Malmgren; det var ett stackars fattigt barn från Norrköping, kommet från ett eländigt hem. Han hade själf talat om att »pappa hette Supar-Nisse och dog i »erium» och mamma ä på inrättningen». Det var hans enkla, okonstlade berättelse om sin glädjelösa barndom. — Men glad var han, gossen, ändå. De tyckas ha en outtömlig glädjekälla inom sig, dessa barn. Mycket vill det ej till för att locka fram ett leende hos dem. Och sjungande gick han, denne Gustaf, sin väg fram genom lifvet, sade mig hans lärarinna. »Vill Gustaf sjunga något för den här främmande fröken?» Han betänkte sig litet, tittade plirande på mig en stund, så ställde han sig midt i rummet med händerna på ryggen och började: »Ur svenska hjärtans djup en gång.» — Det var sällsamt att höra, det var nästan gripande. Många af orden voro honom för svåra, men melodien sjöng han rent, klockrent. Och allt, hvad han hade af själ och känsla, lade han in i sången. — Jag tror, att kung Oscar, om han hört gossens: »gör kronan på hans hjässa lätt» — skulle fått tårar i ögonen, så manlig konung han än är. Åtminstone skulle han ej lämnats oberörd däraf, så mycket är säkert. — Där jag satt och lyssnade tänkte jag: så fick då också den fattige gossen blanda sin svaga stämma i den mäktiga, brusande kören — så fick han, om än omedvetet, sända ett tack och en hälsning till vår gode furste, ett tack för lägnande, värmande, barmhärtig kärlek, ett tack från de »små», de arme. — Ja, det var min lilla jubileumshistoria i all dess enkelhet. Men jag tyckte att den kunde vara väl värd att förtäljas.

Adi.

Fru Lovisa Petterkvist skrifver:

Utmärkta fru —e—!

Nog är det rysligt säga något så fasligt som att jag slungat ut en »hatets bannstråle!» Det har jag visst inte gjort, och hur min näsa ser ut efter att ha varit i ett gråtande tillstånd allt sedan posten kom i går, vill jag inte ens tala om!

Visst borde jag ha vetat, att folkskolan inte *alls* är någon »barmhärtighetsinrättning», men värre saker än så har hänt bättre reporters än *mig*. För öfrigt: om också folk, som betalar *helt*, inte har lika djupa och fina rättigheter som de som bara har råd att betala till hälften, så har de väl ändå *vissa* rättigheter, bland annat den att ha det lika bra hos herrskapet som på andra ställen, där de betala samma pris!? Men inte bryr jag mig om *dem*, jag brydde mig bara om de andra, jag!

Ett erkänner jag: jag borde ha förstätt, att de där upphållda backarna innehöll någonting mycket ädlare och djupare än bara mat, efter som människorna på *utställningen* ju hvarken jäktades af brådska eller behöfde passa tid. Men hvem kan

också föreställa sig, att Stockholmarna rent af *älskar* kall mat! Annat är det hos oss. Där ska arbetaren ha sin föda varm så den *ryker*. Men det kommer sig väl af klimatet, kan jag tro; hos er fryser nog aldrig folk! Sa jag *verkligen*, att den snälla fru, som skar upp brödet om morgnarna, var smutsig om fingrarna? Sa jag *det*, så var det riktigt *gemen* af mig, efter som jag *menade* helt andra fingrar!

Om nu folkköket var en barmhärtighetsinrättning, så skulle jag föreslå inrättandet af en skrubb, där, i *synnerhet* om vintern, den arbetare, som *ville*, kunde få tvätta bort sot och smuts; ty hur det är, så smakar nog en middag med *rena* händer bättre än en med smutsiga. Att lära folk litet hyggliga bordsseder är *också* en insats i kulturarbetet — om också en af de minsta! Men när nu folkköket *bara* vill »ta betaldt», så...

Gruffigt rart och snällt af herrskapet att vilja låta mig komma med, men inte duger jag till något annat än att vara gemen — ty *det* tycks då vara och förbli min specialitet, bära mig åt hur jag *vill*! Men skulle inte herrskapet kunna införa någon ann »lös» värdinna, hvars specialitet skulle vara att hålla tummen på ögonen på de där utmärkt snälla flickorna, som *ska* torka af borden, bara man säger till?? Jag försäkrar goda fru — e —, att när *vi* »folkkökade», hade de afundstat allihopa, utom en, som daskade omkring med en våt handduk och sa, »att hon väl inte var mer än en människa heller!» Men henne räknar jag inte, efter hon inte hörde dit efter hvad jag *nu* vet!

Och så tycker jag att herrskapet gärna kunde införa halfportioner, och så tycker jag att herrskapet gärna kunde pyssla om de så kallade bättre fattiga, så de *trifdes* vid herrskapets bord! Ge dem blanka knivar, litet blommor, serveter m. m., och de ska komma i ett långt, blekt tåg. — Det är inte *alltid* arbetaren, som är mest i behof af stärkande föda!

Hvad »Unga Sverige» angår, fick jag riktigt tårar i ögonen, när jag läste om hur lyckligt det är »öfver att få välja sin mat». Joo, stackars Unga Sverige är inte vandt få välja sin mat, det, tacka Gud det har någon mat alls! Men hvarför goda fru — e — anser, att *en* och *hvar*, som inte betraktar folkköket med Unga Sveriges ögon, går omkring och bär på *trollskärffvor*, begriper jag inte. Inte behöfver man väl vara något *troll*, om man också ser på sitt sätt och säger hvad man ser? För öfrigt var det inte *jag* som sa det där lilla ordet »bara». Men det där vill jag inte röra vid af fruktan att någon ska tro, att jag vill skylla ifrån mig, ty det vill jag *visst inte*!

Var emellertid så utsökt snäll och läs om den meningen en gång till, så kanske goda fru — e — får klart för sig, i *hvilken* öga skärffvan sitter! För de vänliga orden om mitt hjärta, tackar jag *särskildt*. Ja, inte är det något fel med det, men hur det är för öfrigt, vete Gud! Det piper så underligt i bröstet på mig, bara jag springer i trapporna några gånger. Ruffen säger, att det är fett! Men inte piper fett! Åh nej! Och när man därtill blir så här alitererad och upprörd, så... Också får jag riktigt *be* goda fru — e — vara så god och raska på med att vara ond på mig, så mycket det är möjligt, ty naturligtvis är

det *herrska*pet, som är onda på *mig*, eljes hade väl aldrig »hatets fula bannstråle» blifvit tänd...

Allt sedan jag var i Stockholm har jag fått en fullkomlig aversjon för penna och bläck, ämnena må vara hur intressanta som *helst*! Jag antar, att jag befinna mig i någon slags reaktion, då man ju aldrig lär duga till något. *Mätte* det emellertid inte märkas *här*!

Tacksam för det hjärtliga sinnelag, som trots hatet slog emot mig i det *så* snälla och *så* upprörande brevet, har jag den äran att med *allra* största högaktning teckna

Lovisa Petterkvist.

Jockmock 27 sept. 97.

P. S. Till redaktören.

Var så god och till alla dem, som varit så innerligt utmärkta och prisat mig, framför min djupaste tacksamhet! Om det är någon mer, som har något vackert att säga, så bed henne att för *allt* i *världen* inte generera sig! Vill inte Redaktören ta emot några flera bref, så be dem bara skicka af dem direkt! Jag ska nog ta emot dem, jag, och det med *varma serveter!* D. S.

Kvinnokonferensen.

(Forts. och slut.)

Under hvilka förutsättningar kan kvinnorörelsen blifva af verklig betydelse för kultur och framåtskridande? var ämnet för fröken Anna Sandströms föredrag. Lugnt och klart, med sann kvinnlig finess, erinrade talarinnan först om den utveckling, som kvinnorörelsen ernått genom en måttfull kritik. Den har ledt till självkritik och självpröfning, hvilket åter leder till större grundlighet i arbetet och till undvikande af diletterantism. Hvad som fortfarande vore att önska vore en allt bestämdare uppfattning om nödvändigheten att ordna detaljerna under en gemensam enhet. Mera fasthet, mera allvar och kraft behöfde nutidskvinnan äfven individuellt sedt.

Bland tidens frågor hör man ofta: huru skall den framtida kvinnan blifva? Skall hon, likt dufvan som födes med kött och blifver hög, mista sin kvinnlighet, sin mjuka, milda tjusning, hela sitt etiska och estetiska behag? Talarinnan trodde ej att detta skulle ske, ty det vore ett tillbakagående inom den sanna utvecklingen. Miste kvinnan sin äkta kvinnlighet, då vore något af det bästa världen äger borta, och hon skulle då aldrig vinna framgång för sina sträfvan.

Den upplysta kvinnan räddes att uppöfva gifna anlag och att låta den individuala begåfningen vara den ledstjärna, som bestämde hennes kurs. Hon vore då mindre utsatt för misstag och kunde vara sig själf mera, än om endast yttre motiv ledde henne. Den största betydelsen hade dock kvinnorörelsen i och för höjandet af äktenskapet. Intar kvinnan en förbättrad ställning på arbetets fält, så intar hon ock en sådan i äktenskapet. Äktenskapet nu för tiden ställer sig svårare för mannen, men ock desto rikare, fullare och intressantare. Kvinnorörelsen uppfostrar äfven mödrarna. Modren lär sig att inse det ansvar hon bär. Ja, kriteriet på all kvinnorörelse är, att den gör äktenskapet rikare, sannare, allvarigare, fastare, ty den yttre likställigheten gör ock

att den inre likställigheten blir större! (Jubel och ihållande applåder.)

Betydelsen af kvinnans arbete för nykterhet och sedlighet belystes af fru Elisabet Selmer från Danmark. Talarinnan började med att yttra sin glädje öfver den organisation inom nykterhets- och sedlighetskretsar, som börjat göra sig känd äfven i Sverige. Inom England och Amerika hade denna rörelse nu i 20 år arbetat med okuflig energi och stor framgång — det var den engelsktalande kvinnan som först lagt handen till detta stora verk. Hon ömkade sig icke blott öfver all jämmer och elände: eldad af den varmaste kärlek gick hon ut och arbetade. Ty blott med kärlek och tålmod, ansåg talarinnan, kunde man vinna mark från dessa samhällets fiender. Äfven manades till propaganda inom familjelifvet, ty samhället bildas af familjerna och det som rör familjen återverkar i sin mån på samhälle och stat.

Torsdagens förhandlingar öppnades med ett föredrag af fru Charlotte Norrie född Harbou om *Sjukvård som arbetsfält för kvinnan*.

Efter en redogörelse för de erfarenheter, som talarinnan själf samlat i sjukvårdens tjänst, öfvergick fru N. till ett starkt betonande af den öfveranstängning, som våra dagars sjuksköterskor äro underkastade, samt de reformer som härvidlag vore önskliga och som borde göra det möjligt för sköterskan att rätt fylla sitt ansvarsfulla kall. Hennes lön är ännu för liten, hennes arbetstid för lång; kosten behöfver äfven väsentligen förbättras och sjuk- och pensionskassorna äro otillräckliga. Sjuksköterskorna uppmanades att arbeta för reformer och icke finna sig i att duka under i tysthet.

Om kvinnans värneplikt och det stora fredsarbetet hölls föredrag af fru Margareta Wulmum från Danmark. Med hänförande värme drog hon i härnad för människokärlekens och fredsarbetets syften. I saga och sång hvilat kanske ännu ett skimmer öfver slagfältet, men de som så sjunga veta ej hvad de göra och känna ej heller de obeskrifliga lidanden som ligga bakom. — Vi kvinnor lida ej mindre än männen, och vi vilja också, vi *måste* vara med. Det var Florence Nigthingale som stod främst i det led, som kämpade för sjukvård, men ock för *fred*. Hon hade lyckats att rädda, där intet hopp tycktes finnas bland de vanvårdade skarorna. Medlen hade varit frisk luft, rent vatten, mycket tvål och ömma kvinnohänder.

Ja, låt oss samlas under fredsidéns fanor och där göra vår värneplikt eller rättare värnerätt! (Stormande applåder.)

Fru Ebba Herrman talade om *De kvinnliga gymnasternas uppgift* samt de sträfvan, som böra kunna inläggas på detta område i kvinnosakens intresse, och därefter om kvinnodräktens betydelse för kvinnans arbetsförmåga.

Fröken Ellen Key gaf en rolig och spirituel skildring af den kända stockholmska kvinnoföreningen »Nya Iduns» uppkomst och utveckling.

I ett hänseende var mannen alltid färdig att erkänna kvinnans företräde och öfverlägsenhet, nämligen det sällskapliga, och sällskaplighet var just Nya Iduns hufvudsyfte.

Männen stiftade förbundet Idun till inbördes uppbyggelse, och så en gång funno tvåne fruare, hvilka sutto tillsammans och hade tråkigt, medan de tänkte på hur tref-

ligt männen nu hade inom sitt Iduns fridlysta område, på att kvinnorna ock borde äga ett förbund. Som beslut och handling hos kvinnan följa snabbt, blef ett förbund snart stiftadt. Stadgarne lånades från männens Idun, och denna dess contrepart fick namn Nya Idun, ett väsen mera generelt än preciseradt. Första gången Nya Idun sammanträdde afhandlades den evigt kvinnliga frågan — kläderna! Nya Idun gör ej anspråk på att inom sin krets dryfta de viktiga, djupa frågorna, som beröra kvinnans ställning, men den sluter i sin krets dem, som äga och ägna sig åt espritens och skönhetsvärden, och som veta, att icke blott bröd, men äfven vin behöfves på lifvets bord. Talarinnan trodde ock, att det var solidare saker som afhandlades inom kvinnornas Idun än männens; dock ingen kvinna har blickat in i det manliga, ingen man i det kvinnliga. (Applåder.)

Föredragens rad afslutades med *Några synpunkter i kvinnofrågan med särskild hänsyn till kvinnans rättsliga ställning*, som utvecklades af fil. kand. E. Svensén. Med klara och exakta statistiska fakta belyste herr Svensén den utveckling den svenska kvinnans rättigheter vunnit. Främsta målsmännen därför voro Henning Hamilton, Lars Johan Hierta och riksdagsmannen Svensén.

På torsdagsaftonen kl. 1/2 8 samlades så konferensens deltagarinnor jämte ett tiotal herrar till en afslutningsfest å hotell Phoenix. Efter utbyte af hälsningar och sedan te intagits, ordnade man sig i stora festsalen, där sång utfördes efter ett särdeles fint skandinaviskt program. Bland de medverkande voro fröken E. Sidner och fröken L. Lindberg. Vid supén höll fröken *Dahlgren* ett versifieradt humoristiskt »tal för mannen». — Fröken *Henrika Widmark* uppläste en stämningsfull dikt, fru *Ankarsvärd* talade för sångarna och fröken *H. Lundin* för de utländska gästerna, hvarpå fröken *Krog* svarade. Slutligen utbragte professor Montelius en skål för mannens och kvinnans samarbete i framåtskridandets tjänst. Kl. omkring 1 skildes man med en varm känsla af sambörighet och godt förstånd.

En djup inblick i kvinnosakens verkliga vikt och betydelse har denna konferens gifvit, och det är med glädje och stolthet som vi iakttagit, hvilken klart medveten, men på samma gång sansad hållning särskildt de svenska kvinnorna intagit. Förarbetets oroliga tid är förbi, och de gå nu med djup öfvertygelse och lugn tillit mot målet.

Ord och aftal.

Af *Eva Vigström* (Ave.)

II.

Här skall nu ej gifvas exempel på hemlif, där brist på ordhållighet är det mest framträdande draget hos familjemedlemmarna, men det kan kanske icke vara ur vägen att framhålla en spegelbild, som de flesta torde känna igen till dess huvuddrag, äfven om detaljerna kunna varieras i det oändliga.

En sluten vänkrets sitter en eftermiddag tillsammans, man kommer att tala om den vackra naturen vid X. och det gamla slottet där invid insjön, och så framställer plötsligt sällskapet tillfälliga värd, direktör Fredén, förslaget att man följande dag, samt och synnerligen, skall företaga en färd dit med ett tidigt morgontåg och återvända hem på aftonen. Han understödjes lifligt af sin hustru, fru Lavinia, samt dottern, fröken Elvira, och hennes beundrare, unge konsul Pettersson, och då värden räknat ut kostnaden

för hvarje deltagare i färden, besluta sig äfven de minst bemedlade i kretsen, herr och fru Andersson samt kamrer Lönnbloms till att fara med och njuta en dag i den fria naturen samt beskåda det gamla obebodda slottet. Direktören erbjöd sig att telefonera till järnvägshotellet vid stationen, där tågombyste skulle äga rum kl. 8,5, att en frukost, till ett bestämdt pris, skulle vara i ordning, och så skildes man åt i allra bästa lynne.

Aftalet lydde äfven, att alla skulle samlas kl. på slaget 6 vid stationen, så att man finge god tid på sig innan tåget afgick och all ängslan och oro för att någon skulle bli försenad förebyggdes.

Morgonen var härlig; solen lyste från en molnfri himmel, sällskapet stod samladt på utsatt tid; endast anföraren, direktör Fredén, och hans familj saknades, liksom också »unge konsuln», men han hade skickat bud, att han kom med ett senare tåg. Man var dock i den bästa stämning, ty tiden var så rundligt tilltagen, just för det man visste att sölare funnos i kretsen; men då minuterna föringo, utan att Fredéns syntes till, började man känna oro. En af ungherrarna erbjöd sig att springa upp till Fredéns och mana på dem; fru Lönnblom, som bäst kände till familjen, hade onda aningar och följde med springande. De funno direktören halfkädd, beredd att åter gå i säng, ty frun hade ej fått sin nya sommardräkt från sömmerskan, och det kunde ej falla henne in att resa i en annan, då sömmerskan skickat bud, nu på morgonen, att kostymen ej kunde bli färdig förr än om en timme; fröken Elvira hade ej ens stigit upp; fru Lönnblom antog, att hon fått en vink om att »unge konsuln» ej kunde följa med morgontåget.

»För all del, mina vänner, låten ej oss hindra eder, utan faren I nu; vi komma ju efter och träffas på platsen!» utlät sig fru Lavinia, och direktören sade gäspande, att ingenting var ruskigare än en färd med tidiga morgontåg. Han hade tyckt det redan i går afton och ej brytt sig om att telefonera om frukost; därför hade sällskapet sin fullständiga frihet äfven där vid lag.

Andlösa kommo spejarna tillbaka med detta budskap. Stor förvirring och oreda; endast Fredén kände till platsen. Några ville fara utan anförare, andra icke; man gick in och man hoppade ut ur kuppérna; förargelse och mer eller mindre högljuda anmärkningar förspordes mot den strejkande, tills konduktören slog igen vagnsdörrarna med häftiga skrällar och tåget sattes i gång.

Det första beslut, som nu fattades, var att låta Fredéns tro, att de hade rest och sålunda narra dem att ensamma företaga lustfärden, men då en af de unga flickorna anmärkte, att de troligen ej begärde bättre än att helt allena få rå om »unge konsuln», blef det afgjordt att man skulle hålla god min och samlas igen vid nästa tågs afgang kl. 8,50.

Nu infunno sig direktörens i god tid; han fullsöfd och nyter, frun strålände i sin nya sommardräkt, dottern rosig och glittrande glad i sällskap med »unga konsuln». Men den öfriga delen af sällskapet led däremot af efterdyningarna från morgonharmen, och stämningen förblef tryckt, oaktadt direktörens bjödo på förfriskningar under färden. Först vid ankomsten till det natursköna målet för färden upplarnade sinnena; den då och då frambrutande retligheten vek för en gryende feststämning öfver hela laget.

Men nu kommer grosshandlare Ljung förbi gruppen, Fredén blir honom varse, förstår att mannen är stadd på resa och vill passa på att göra affärer med honom!

»Vänta här i järnvägsparken ett ögonblick, mitt herrskap, jag har bara ett par ord att säga grosshandlare Ljung, som nu gick in på hotellet, och är genast tillbaka!» sade han brådslande och kilade bort.

Sällskapet gick fram och åter, fram och åter i den lilla anläggningen, men anföraren förblef osynlig. Herrarna började en efter en att försvinna, damerna att harmas och klaga öfver hungen; man hade ju aftalat om gemensam middag på hotellet, och nu var kl. 4 på e. m. Fru Andersson föreslog »förmiddagskaffe» på »Bellevue», som skyntade fram på andra sidan parken. Alla damerna biföllo, men just som man satt sig i gång för att nå detta mål, möter fru Fredén en af sina forna skolkamrater, som med sin man hade slagit sig ned i X. för sommaren samt nu bjöd fru Lavinia att »titta in», och i ett nu var äfven hon borta. Nu höll ett oväder på att bryta löst öfver fröken Elvira, men så kom »unge konsuln», skickad af direktören, för att hämta damerna. Herrarna voro redan samlade på hotellet; nytt dröjsmål för att invänta fru Lavinia. Klockan

var 5, när hon kom från sin »titt», hos skolkamraten, som nyligen gift om sig med en tysk baron, och Lavinia var i allra bästa lynne samt undrade skrottande öfver, att man kunde bli i misshumör på en så skön plats, samt förebrådde Elvira att hon tillät sällskapet vänta i stället för att gå till hotellet. —

När middagen var afäten skulle man på allvar se sig om; men då visade det sig, att det gamla slottet låg ett par kilometers väg från X. och att man omöjligt kunde hinna bese det, innan det sista tåget afgick från stationen. Det var Lönnblom, som upptäckte denna omständighet, då hela sällskapet sträfvat fram och stod på slottets borggård, där det blef tillsagdt att vänta en stund, tills kastellanen kom hem från ett ärende, han utträttat uppe i byn.

Lönnblom hade nyligen fått kamreressyslan i en filial af banken i Z. och måste nödvändigt resa tillbaka samma kväll för att kunna vara på sitt kontor i rätt tid följande morgon. Hans fru blef ängslig och ville genast följa med honom, så trött hon än var; men fru Fredén förklarade detta vara vanvett. Hon för sin del, sade hon då, hade aldrig ens tänkt på, att sällskapet skulle resa hem samma dag, då färden företogs så sent på förmiddagen, men hon hade ju på morgonen ifrigt tillrådt de öfriga att genast ge sig i väg, så hade denna brådska och ofrefnad kunnat undvikas. Spetsiga svar från ett par af fruarna ökade ofrefnaden; två af herrarna beslöt sig till att följa med Lönnblom, och i all denna villervalla glömde de att lämna sina hustrur penningar till nattlogi och öfriga omkostnader för det förlängda vistandet i X.

Men direktören, hans fru och dotter strälände af glädje; nu skulle man ge sig god tid att bese slottet samt sedan göra sig en glad afton, föreslog fru Lavinia, som hade alla skäl att tro det »unge konsuln» skulle förklara sig för Elvira under loppet af den ljufviga sommaraftonen.

Hennes hopp bedrog henne ej; kärleksförklaringen gick af stapeln, men någon offentlig förlöfning kom ej att följa därpå, ty bankkamrer Lönnblom yttrade dagen därpå i förtroende ett par varnande ord till »unge konsuln» om Fredéns många vexlar, och friaren fann det klokast draga sig tillbaka.

Vänkretsen som under flere år hållit samman och understödt hvarandras affärsverksamhet, upplöstes genom misstroende och en köld, hvilken på flere håll öfvergick till bitter fiendskap. Det familje- och affärstrassel, sorger, obestånd och elände, som i följd därpå bröt in öfver några af dessa personer, hvilka den där sommarmorgonen samlats till utfärd, blefve för vidlyftigt att förtälja i en uppsats, blott skrifven i afsikt att väcka en välbehöflig uppmärksamhet på vikten af att aldrig, i något fall, handskas lättsinuigt med gifna ord och gjorda aftal.

Från Iduns läsekrets.

»Ur almanackans mysterier.»

Så pikant den lilla historia än må vara, som under ofvanstående rubrik finnes införd i senaste nummer af Idun, *rikligt* är den emellertid icke, åtminstone ej i vissa detaljer, och då därmed sammanhänger en annan af vår almanackas små »mysterier», må det tillåtas en af Iduns läsarinor att ännu en gång draga fram frågan. För att nu ej fästa mig vid småsaker, vill jag blott i förbigående anmärka, att Ebba aldrig firats den 26 november, men väl den 25 i samma månad, och att aldrig Linus för hennes skull behöft rubbas i sitt ostörda lugn, ty den 26 november hette före 1826 i vår almanacka Christogonus, och ehuru det må beklagas, att det poetiska martyrskap våra Ebbor i farmors och mormors tid skulle hafva lidit genom det brutala afbrottet i Vetenskapsakademiens galanteri ej för kritiken håller streck, är det likväl ett faktum, att Ebba i flere år — och således ej blott 1826 — prydde och firades den 25 november. När hon sedan fick stryka på foten, var det ingalunda för någon oartig Linus, utan för sin syster Katarina, som ej nöjd med att gifva namn åt den 2 augusti, äflades att nå den i moderna tider ovanliga äran att prunka på två dagar om året och sedan dess också verkligen bibehållit sig både den 2 augusti och 25 november. Fastän det verkligen kan sättas i fråga, hvarför sådant tilläts just i vårt århundrade, må det till ursäkt för hennes öfvermod påminnas därom, att hon i vår äldsta kalender härskade öfver ej mindre än 3 dagar, eller utom de ofvannämnda äfven den 21 mars,

och att hon som gifvit namn åt 5 helgon, hvar bland ett svenskt, i utlandet kunnat ståta med ännu flere märkesdagar.

Af dessa forntidens ryktbara kvinnor var det den heliga Katarina från Alexandria som i våra dagar gjorde sitt segertåg i Norden och åter intog sin forna plats jämte den heliga Brigittas dotter, Katarina Ulfsdotter, men huru detta skedde, kanske någon annan kan berätta.

G. Aqut.

Ur notisboken.

Förbi!

Förbi, oåterkalleligen förbi är nu sommarens stora, glada, strålande utställningsfest! I söndags natt, när tolfslaget ljud, slötos portarne bakom de sista besökarna. Minarens elektriska flamma slocknade, och det blef med ens så mörkt och tyst på det vida utställningsfältet.

Dock ännu lefver »sommarens stora händelse» i allas våra hjärtan. Och den skall länge lefva där. Den skall lefva där som ett ljusst minne, som en trygg visshet om hvad vårt Sverige förmår af arbete och odling, som en dådkraft till nya, ihärdiga tag för fosterlandets fredliga utveckling.

Äfven Iduns lilla vrå, vår »salong» där ute, står nu öde och tom. De sista blomorna ha vissnat ned i vaserna, den sista gästen har tecknat sitt namn i vår »gyllene bok». Men länge skall hos oss minnet lefva af alla de vänskapsbesök, som svenska kvinnor denna sommar aflagt i »Iduns salong», och af de varma sympatier för vår tidning och dess sträfvanden, de därvid så ofta uttalat eller nedskrifvit. Vårt vördsamma, af hjärtat gångna tack!

Än en gång vilja vi ock uttala vår tacksamhet till de unga damer, fröknarna *Anna Berg* och *Gerda Cederlund*, som så plikttroget och älskvärdt till det sista framhärdat i »värdinneskapet». Den välkända firman *Hyllin & Co.*, som under hela utställningstiden i »salongens» toalettrum gratis betjänat damvärlden med sina utsökta tvålar och parfymier, må ock i detta sammanhang tacksamt ibåtkomma, liksom en och hvar, ingen nämnd och ingen glömd, som med beredvillig hjälpsamhet gått oss till mötes vid ordnandet och upprätthållandet af »Iduns salong» på utställningen.

Teater och musik.

K. Dramatiska teatern. En tysk herre vid namn Faber — vi förmoda, att det är den som gör blyerts pennorna — har afprovat ett halft dussin af fabrikkatet på nedskrifvandet af en treaktspjäs, hvilken han fått antagen vid kungl. svenska Dramatiska teatern under det vackra märket: »Evig kärlek». En måttligt ädel yngling — naturligtvis hr *Skånberg* — är sedan sju magra år förlovad med en prästgårdsmamsell, då han plötsligt omslingras af en öfvermaga violinspelande siren — naturligtvis fru *Hartmann* — som totalt förskjuter jämnvikts punkten i hans skolmästerliga moralfilosofi. Som en följd häraf krossar han det trogna landtliga hjärtat, under ymnig utgjutning från denna tårpåse — naturligtvis fru *Sandell* — och sätter alla sina hackor in på det sprakande lilla konstnärsofölet. Detta hinner dock ej förr känna skacklorna, än hon energiskt slår bakut och i »konstens heliga namn», därtill med ett amerikanskt impressariokontrakt på fickan, i fullt sken lämnar sin Fridolin åt hans öde och åt efterkälken. Hvar på denne gör sin stora slutsortie, trots sina tvänne fästgör så fullkomligt oförlovad som gärna någon af Iduns mest inbitne ungarlsläsare.

Att detta var *gefundenes Fressen* för Dramatiska teatern torde redan denna summariska öfversikt tydliggöra. Men... ja, det kom verkligen ett

men in i denna upplinierade blyerts kria: *August Lindberg* hade af en biroll, ett afsigkommet gammalt konstnärsofölet, violinälfvans lärare, utmejslat en karaktärsbild af lödig halt. Det var denna som bar stycket, det var denna som i den konstförståndiga minoritetens ögon gaf det den smula innehåll, det i all sin svulstighet i sig själf saknade. Det var denna pust af konstnärlig inspiration, som i onsdags kväll gjorde den kvafva, kungligt-dramatiska parkett-atmosfären uthärdlig äfven för oss, som icke andas med gäl, och som orsakade, att du, min läsarinna, och jag med tillfredsställelse inbördes kunde betyga, att vi dock icke alldeles hade försuttit vår afton, allt under det de andre bullrade sitt bifall åt fru Hartmanns höstrosbuketter och den kära kärlekens evinnerliga evighet.

Arenateatern. En ny Millöckeroperett, benämnd »Norrskenet», gick i måndags kväll öfver denna teaters nu något höstvala tiljor. Musiken var välkändt Wienerpatent: rytmiska marscher och vaggande valser i behaglig omväxling; libretton, om ock något lång och intrasslad, dock i det hela rätt underhållande. Framst måste kvällens framgång tillskrifvas fru *Castegren*, som i den kvinnliga hufvudrollen, den täcka tvätterskan *Marinja* — det är ryska namn och ryska dräkter, som denna gång dragits på de välkända gamla operettdockorna — inlade mycken gratie och spritande lif. Förträffligt sekunderades hon af hr *Lund*, som i skepelse af hennes trolofvade, en snyftande *Celadon* till damskräddare, inlade god komik. Hr *Ullmans* revolutionäre unge greffe och hr *Strömbergs* rustike detektiv må äfven nämnas bland de bättre prestationerna. Det hela gick med lust och schwung och publiken syntes lifligt animerad.

Gamla Malin.

Skiss af *Sirius*.

(Forts. o. slut.)

Det var hennes stolthet, att han kommit sig och blifvit så duktig, och det att han försökt tota till ett Malin, innan han sade mamma, det glömde hon aldrig! Ännu var det ingen som fick gifva honom mat, ingen som fick kläda honom om morgonen eller lägga honom på kvällen utom hon, hans gamla Malin, som han tyranniserade af hjärtans grund.

Så hade de tio åren förgått med växlande glädje och sorg, och gamla Malin hade slitit ut sig, utan att ens själf ha hunnit lägga märke därtill. Så gammal var hon egentligen inte, ett par och femtio år — men hon hade aldrig sparat sig, och det hade brutit henne i förtid.

Det onda i foten var det första, som lät henne gifva akt på sig själf. Det började med en olidlig värk, och så blef det sår. Stackars gamla Malin — hon stod emot så länge hon kunde, utan att klaga — hon ville inte oroa någon — tills hon en dag inte längre orkade stiga upp.

Nu låg hon på sjukhuset i den stora salen bland ett tjugotal kamrater — utan annan sysselsättning än den att tänka och tänka öfver detaljerna i sitt flydda lif. Dagar och veckor gledo hän i ändlös enformighet — foten ville aldrig läka, fastän hon genomgått en operation. Det hette alltid, att hon skulle få stiga upp nästa vecka — och så när den kom, var hennes tillstånd oförändradt. Hon blef melankolisk af att ligga där och vänta, och hennes lemmar domnade bort af sysslolöshet. Det gick väl an, så länge hon ännu hoppats att blifva sig lik igen — men så småningom hade det öfvergifvit henne. Allt elände, all den jämmer hon såg omkring sig återverkade på hennes nerver och gjorde henne modlös. Den dagliga omsättningen af sjuka och döda,

som lämnades härifrån, ingaf henne tanken på förgängelsen och den blef dag från dag starkare i hennes stackars förfärade hjärna. Den tärde som ett gift på hennes lifskraft och förtog aptit och sömn.

De enda ljusa stunder hon hade var då någon ifrån kammarherrns besökte henne. Det skedde i början rätt ofta — men sedan med allt längre mellanskof. Vägen till sjukhuset var ganska lång och tjänarne hade mera göra än vanligt nu då gamla Malin var borta. Hennes nåd hade kommit ett par gånger själf, men sjukhusluften hade gjort henne illamående, hon hade så ömtåliga nerver.

Nu sist hade husan varit där och Malin hade genast af hennes utseende märkt, att hon hade någonting viktigt att förkunna. Någonting hemlighetsfullt märkvärdigt, som det var litet svårt att komma fram med.

Det klack till i Malins hjärta, hon blef med ens så orolig. »Lilla Nils,» stammade hon, så fort hon hälsat, »han är väl inte sjuk?»

»Nej, kära Malin, pojken är kry, fastän han varit rätt svår att tas med de här sista dagarna. Hennes nåd var ju rent af tvungen att taga någon, som hjälpte till med barnen i Malins ställe, eftersom det dröjt så här långt ut med sjukdomen, och vi hafva ju så fullt upp med sysslor ändå, som Malin vet. Men se nu har pojken fått för sig, att han inte tål den nya. Han skriker och lefver, så fort han får se henne, och att hon skulle få taga i honom, det kan aldrig komma på frågan. Hennes nåd måste själf lägga honom i går kväll och sitta inne, tills han somnat.»

»Hå, stackars, stackars min lille Nils, inte kan man begära, att han skall tåla en vildfrämmande människa. Han som var så van vid att allting skulle ske i sin ordning och på momangen — det vet ingen bättre än jag.» En dof suck arbetade sig upp ur gamla Malins bröst, och det var med möda hon fortsatte. »Hör nu Tilda — hurudan är hon, den där nya? Tror Tilda, att det är en bra människa? Tänk, om hon blefve elak vid lille Nils!»

»Inte ska Malin oroa sig för det; pojken kan ju tala, och vi finnas ju kvar, både Ida och jag, och så hennes nåd själf.»

»Ja, det är inte mycket att lita på,» hade Malin så när sagt, men så kom hon att tänka på, att det skulle låta ovänligt, och hennes tankar fingo en annan riktning.

»Än jag då — jag undrar hvad det skall blifva af mig. Har Tilda hört herrskapet säga något?»

»Ja-a, det har varit mycket tal om. — De tycka inte om att mista Malin — det säga då både kammarherrn och hennes nåd, men efter som doktorn nu sagt, att Malin inte kan orka tjäna längre, så tänka de visst på något sätt sörja för Malins framtid.»

»Någon inrättning kanske — —» kom det tonlöst från gamla Malins läppar. »Ja, om jag någonsin kommer härifrån — dödstanken trängde sig åter på henne — »men ser Tilda, det gör jag visst aldrig.»

»Hå kors, inte skall väl Malin tro så illa — men i så fall är jag öfvertygad om att herrskapet skola kosta på henne en hederlig begrafning, — eftersom hon varit så länge i huset. — — Nej, nu törs jag inte sinka mig längre, adjö, Malin, och god bättring. Det var så sant, jag hade med mig en flaska vin från herrskapet, som jag lämnade till sköterskan.»

»Tack, Tilda, — häls herrskapet och min

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af HULTMANS CACAO

Redan 1888 intygade prof. Joh. Lang i Lund, att Hultmans Cacao var fullt lika med van Houtens Cacao. Hultmans Cacao kan således varmt rekommenderas till hvarje husmoder.

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandinkur
 nya preparat för tandernas vård.

lille Nils. — Och, snälla Tilda, håll ett öga på den där nya.»

»Ja visst — ja visst.» Hon skyndade bort och Malin låg där åter ensam med sina tankar, som nu voro mera dystra än någonsin.

Hon tyckte sig med ens hafva blifvit utstruken ur lifvet — hennes plats var fylld — af den nya. Hon var ett gammalt utslitet inventarium, som blifvit kasseradt — lik de gamla wienertolarna med sönderbrutna bottnar, som stått i barnkammar, som blifvit utbytta mot andra hela. — Och barnen hade snart vant sig vid dem och glömt, att de gamla någonsin funnits där.

Det var ju så lifvets gång, att det gamla skulle lämna plats för det nya, och hon fick inte klaga, fastän hon vant sig vid att betrakta sig själf som oumbärlig hos kammarherrns.

Hon hade en gång hört hennes nåd yttra till sin mor: »Gamla Malin har visst ett fäsligt humör, men hon är i alla fall oersättlig både för barnen och i hushållet,» och en gång när kammarherrn varit tvungen att resa bort, medan hennes nåd låg sjuk, hade han sagt till Malin: »se nu väl om hennes nåd — jag kan ju lita på Malin som på mig själf.» Dessa yttringar hade utgjort hennes stolthet, hon hade gömt dem i sitt minne som dyrbara skatter och ofta betraktat dem. Hon hade ställt dessa vittnesbörd af förtroende högre än både sparbanksboken och alla de präktiga gåfvor man under årens lopp gifvit henne till jul och födelsedagar.

Men nu syntes de henne endast som en bitter ironi, nu var hon kasserad — glömd.

Den tanken marterade henne, så att hon hela dagen låg som frånvarande. När bandaget på kvällen lades om, fäste hon sig inte vid, huru ondt det gjorde, ej heller märkte hon, att doktorn såg allvarsam ut, när han kände henne på pulsen, och bad sköterskan titta till henne under nattens lopp och genast tillkalla honom, om någon förändring inträffade.

Hon förtärde sin enkla kvällsmat i samma medvetlösa tillstånd, hon hörde jämmern från bäddarna rundt omkring och såg som i en dröm de bleka ansiktena på sina hvita kuddar.

När sköterskan kom, låtsade hon sova — hon ville inte blifva störd — nattronen passerade — gasen släcktes — allt blef så småningom tyst — det led emot morgonen.

Men hon låg fortfarande och tänkte på detta enda, att hon nu var struken ur lifvet. — Den natten syntes henne oändlig.

Dagen silade slutligen in sina första strålar genom de stora fönstren; hon tyckte att de värmdo och lifvade som ett gryende, nyvakadt hopp. Det kändes på en gång så lätt och ljusst inom henne.

Hon kom ihåg sin lilla Nils med det runda änglaansiktet omgifvet af guldblonda lockar, honom som hon älskat, vårdat och burit på sina armar lika ömt, lika tåligt som någon moder kunnat göra det, och den tanken skänkte henne en sådan innerlig tillfredsställelse.

Den enda framtidsdröm hennes tarfliga fantasi någonsin ägt — att hon skulle få se honom stor och fullvuxen — vacker och gift med någon söt liten fröken — började hägra för hennes inre syn.

Att han skulle få små gossar med änglaansikten, dem hon, gamla Malin, i sin tur skulle få bära på sina sega armar, och att de skulle hålla en smula af henne... Den tanken bröt som en segrande sol tvärs igenom ensamhetens och dödsfruktans töcken.

Hennes käre lille Nils, han hade ju inte glömt henne — hon tyckte sig känna hans lilla svala, duniga kind emotsin brännheta och smekningen ifrån hans mjuka små sammetstassar.

Tänk, att han hade henne i trofast minne och inte ville veta af den nya! Hon såg nu tydligt, huru det kom ett sorgset uttryck i hans lilla ansikte, huru det ryckte i munpiporna, som det alltid brukade, innan tårarna bröto fram. — Stackars lille Nils! — Att det just skulle vara hon, hans gamla Malin, som måste vålla honom den första bittra barnasorgen, men det kändes ändå så ljuft att vara saknad — af detta oskuldfulla, älskade barn. Det var ett minne att taga med sig i evigheten.

Med ett sakta framhviskat: »ja — ja, gamla Malin kommer,» insomnade hon stilla, medan morgonsolen med sina varma strålar belyste hennes fridfulla anletsdrag.

Innehållsförteckning.

Clara Tschudi. (Med porträtt.) — Folket, som måste lära tro på sig själf; af *Dagmar B-m.* — En arbetning; en hvardagshistoria af *Emil Linders.* — I tjänariuifrågan. — Kungssång; af *Adi.* — Fru Lovisa Petterkvist skriver. — Kvinnokonferensen (Forts. o. slut.) — Ord och aital; af *Eva Vigström (Ave).* II. — Från Iduns läsekrets: »Ur almanackans mysterier.» — Ur notisboken. — Teater och musik. — Gamla Malin; skiss af *Sirtus.* (Forts. o. slut.) — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tack samhet.

Logogryf.

I mörker och ringhet jag föddes med möda;
 I mörkaste skepnad och dagen jag såg.
 Så elden och ljuset en tid blef min föda,
 Tills ny och förädlad jag ordnad där låg.
 Så åter på nytt mig ett elldop man gaf,
 I vals fick jag snurra med brinnande fart.
 På särskilda ställen man se'n mig tog af,
 Och nu är jag färdig af finaste art.
 Af nio delar jag här består,
 Försök att leta tills du dem får.

Hvad synes ofta i smedens hand?
 Hvad säkert finnes i alla land.
 Hvad önskar tiggarn att du skall göra?
 Hvad kan till staden så lätt dig föra?
 Hvad som är tröttsamt i alla tider.
 Ett djur på hvilket man aldrig rider.
 Af hvad gör fåglarne sina bon?
 Hvad klämmer säkert den tränga skon?
 I subtraktion, säg hvad får du där?
 Hvad efter badet man säkert är.
 En sak som bagarn ju alltid har.
 En »filial» till ett bykeskar.
 Hvad finns i trappan där upp du klifver?

En viss sorts penna hvarmed man skriver.
 Hvad plär till metspön man ofta bruka?
 Hvad lättar sinnet, det sorgsna, sjuka?
 Hvad gjorde flickan så blyg och skär?
 Hvad väg till vännen ju alltid är.
 En bokstaf ensam, men ock ett vatten.
 Hvad kan du ej i den mörka nat- ten?
 Hvad finns på masten med säkerhet?
 Små bakverk goda, som görs af smet.
 Hvert faller frukten, när vinden tju- ter?
 Hvad säkert mera än en du gjuter
 Hvad blir på fingret, när du det bränt?
 Hvad bonden nog har till kvarnen sändt.
 Ja, nu tillräckligt jag skvallrat har,
 Därför — förlåt mig — jag afsked tar.
Moster Lisa.

Charad.

Mitt första är en fjäder,
 Ur dödens vinge fälld,
 Och kan bestå af kläder,
 Men oftast dock af »gäld».
 Mitt andra är försåtligt
 För mången som är svag,
 Men fela är förätligt —
 Fast blott i muntert lag.
 Mitt tredje varma handen
 Från ädelt hjärta bör
 Och i de sälla landen
 Nog få sin lön därför.

Mitt hela önskar mången
 Att bli, båd' natt och dag,
 Och därmed slutar sången
 Ty — likaså gör jag.
A. M.

Ur operans repertoar.

Nicolai.	
Weber.	
Gounod.	
Gluck.	
Bellini.	
Mozart.	
Gluck.	
Saint Saëns.	
Berwald.	
Donizetti.	
Verdi.	
Flotow.	

Ifyll den tomma kolumnen med namnet på en opera af bredvidstående tonsättare. Operanamnens begynnelsebokstafver, lästa uppifrån, skola tillsammans bilda namnet på en mycket bekant opera.

Geografisk gåta.

1	X				
2	X				
3	X				
4		X			
5		X			
6		X			
7		X			
8		X			
9		X			

chiet, d, em, g, heden, i, is, li, lång, a, oa, on, port, s, stock, ut, vala, ö.

Ofvanstående stafvelser rätt sammansatta bilda nio ord.

Orden äro: 1) flod i europ. Ryssland, 2) ö i Östersjön, 3) stad i främre Indien, 4) del af Bulgarien, 5) stad i England, 6) skogsås i Sverige, 7) flod i Ryssland, 8) flod i Kina, 9) flod i Tyskland.

De punkterade rutorna bilda namnet på en stad i Sverige.

»Staren.»

Gåta.

Orolig är jag, vida kring jag far.
 Du tager mig ej fatt, ej kropp jag har.

Likväl du kan mig känna, äfven höra,

Fast icke alltid smeker jag ditt öra.
 »Tosse.»

Lösningar.

Kapselgatan: Mariefred, Långtora, Gefle, Lagan, Ed, Lund, Skagen, Sommen, Arbrå, Östersund, Örja, Skenige, Unden, Ystad, Ängermanland, Nacka, Hjo, Vester-vik, Torshälla, Trosa, Skara, Ömberg, A(f)vasaxa, Mjölby, Alita, Märstrand, Alvastra, Mälaren, Huskvarna, Grenna, Ersta, Hjälmaren, Paskallavik, Småland.

Fyrkantgatan: t o m t
 o l j a
 m j u k
 t a k t

Charaden: Apotekaren.

Paragrammet: Prins Karl; profet, ruter-kung, iltåg, namnpåteckning, silverpokal, klappjakt, armborst, romressa, lagerkrans.

Tiangatan: Adressera; död, rar, egare, svans, sorglös, ekipa, e, radpapper.

Juvelerare K. ANDERSON
 1 Jakobstorg 1.

Ringar, Broscher,

Armband, Kedjearmband,

Kedjor, Nålar,

Silfverarbeten, Bordsilfver.

Modernast! Solidast! Billigast!

Bref besvaras omgående.